

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, October' 16-dikán 1818.

Nagy Britannia.

Sept. 28-dikán valamivel ismét kedvezőbbetské jelentést adtak ki az Orvosok a' Királyné' állapotjáról. Közelébbi postanapon irták vala a' Londoni újságok, hogy a' hideglelés 's belső görtsők kinzásai hirtelen megszűnván, oly halálos kábultság lepte volt meg a' beteget, hogy már tsak lelkének testétől való elválását várták. Már darab ideje, hogy mind így változik állapotja. Úgy látszik, hogy maga a' beteg legkissebbnyire se' érzi halála orájának ily nagyon lett elközeledését, mellyet abból lehet kihozni, hogy mikor a' körüllette lévők (tudniillik a' Leányai, 's az Orvosai, mert ezek szüntelenül mellette vannak) nagy vigyázással holmi affélet mondanak ő Felségének, melyből halála orájának közelgetését távolról eszébe vehetné, így szokott telkiáltani: *De még se' tartják igen veszedelmesnek a' betegségemet; úgy-e?* — A' Férje' állapotjáról pedig ilyen leírást olvasunk: —

„A' Király, ámbár minden elmébéli jelenvalóságtól 's értelemtől nagyobb részint megfosztva van: testére nézve mindazáltal nagyon egészséges. Szobáinak, mellyekben lakik, hosszú scórán végig tsaknem szüntelenül sétál le 's fel. Külömbkülömb helyeken néhány Pianoforték és Hárfák lévén, ezek mellett gyakran megállapodik 's elvereget, vagy eljádzik a' *Haendel* Oratoriumából némely apró darabokat, 's azután ismét folytatja sétálását. Gyakran úgy képze-

lődik, mintha a' Ministereket 's egy vagy más familiája béli embert, 's halottakat, látna, 's beszélget vellek, 's minthogy azok nem felelnek, 's nem lévén ott, nem is felelhetnek, tehát maga felel magának. Fenn hangon beszél, de a' beszédjében nintsen egymásból való függés. A' haja és szakála tsupa ősz. Egy selyem hálóköpenyegbe vagy palástbajár örökké, a' melly vattával van béllelve. Sokat eszik, de hideg eledeleket, és többire állva. Willis és más Orvos Doktorok rendszerént eljárnak hozzá, de a' Király semmit se' ügyel reájok. Beszédjében 's egyéb eránt nem tsak tsendes, hanem olykor olykor még jó kedvű is.“

Frantzia Ország.

Azoknak az embereknek processusa, kik azzal vádoltattak, hogy Hertzeg *Wellington* megakarták ölni, a' minthogy valaki reá is lőtt volt, sokáig sok újságot szolgáltatott volt az olvasásra 's mindenféle beszédekre. Azt is beszéltek, hogy fontos dolgok jöttek volna a' Birói vizsgálódásokból világosságra. Mondták, hogy egy *Marinet* nevű, kit Lord *Kinnaird* Brüsszelből Párisba vitt volt, azért, hogy a' dolgot kinyilatkoztassa, maga volt volna, kire reá volt bízva, hogy a' Hertzegre löjjön. Nem régen pedig egy levele jött ki ezen *Marinet*nek az újságlevelekben, mellyet némelylek ezen történetre nézve nagyon nevezetesnek tartanak lenni, annyival is inkább, hogy ez a' *Marinet* még most is fogságban ül, 's a' dolognak még telyességgel nin-

tsen vége. Ezen levelet az Anglus Kurir ellen intézte *Marinet*, 's röviden ezeket mondja benne: —“

„Alig leve vége annak a' titkos és rettenetes kikérdeztetésnek, melynek én tsaknem hat hónapokig kitétetve valék; hogy a' Kurirnak egy darabját kezembe kapván, abban ezen szavakat olvasám: „A' *Marinet* utolsó kikérdeztetése nagy világosságot adott azon rút gonosszágának, melynek Hertzeg *Wellington* áldozatjává vala határozatva. Ugy látszik, hogy Bonaparténak egy Ministere (*Marret*, a' *Bassanói* Hertzeg) ki egy ideig az *Adriaticum* tengernek egygyik kikötőhelyében lakott, és egy más bizonyos személy, ki most az Északi Amériki Státusokban tartózkodik (*Jósef Bonaparte*) belé avatva voltak ezen feketé öszszeesküvésbe. Minden környülállások azt mutatják, hogy ezen öszszeesküvésnek nagyon széles kiterjedésűnek kellett lenni, 's a' többi.“ — A' Kurirnak ezen egész tzikelyében nintsen tsak egy szó is, a' melly nagy tsalárdság 's rút rágalmazás nem volna. Ha ez a' tzikliely egyedül tsak engem' illetne, jobbnak tartottam volna magam' mentiségére azt a' nevezetes napot elvárni, mellyen, mint már rég megígértetett, közönséges ítélőszék' elejébe fogok állittatni, 's a' melly napot én legbuzgóbb ohajtással várom. De nem halgathatok, mikor gonosz beszédek által nagy személyeket szemlélek vádoltatni, oly személyeket, kiket én szeretek, és a' kik, a' mennyiben én tudom, telyességgel nem részesei a' próbatételnek, mellyel őket vádolni akarják. Nem tudom mire ezélez az Anglus Kurir *azzal*, hogy oly embereket vádol, kik hazájok eránt az ő számlivettetésükben is jó indulattal 's pártfogással viseltetnek 's annak boldogulását ohajtják. Nem tudom miért írja le ezeket úgy, mint hazájok' veszedelmes és megongesztelhetetlen ellenségait. Nékem minden esetben köte-

lességem az, hogy néki ellene mondjak. Ezt pedig én annyival is bizonyosabban megtehetem, hogy az én egész kikérdeztetése alatt legkissébb szó se' volt a' Kurirban előfordúlt azon vádolásokról, mellyeknek én itt ellene mondtam; legkevésbé fordúltak pedig azok elő az én utolsó kikérdeztetése alatt, melyben tsupán tsak az engem' illető vélekedésekről 's beszédekről, 's a' Hertzeg *Wellington*ra való lövésről pedig nem is volt szó, 's több effélék.

D é l i A m é r i k a.

Londonban a' *Morning Chronicle*, ha bár a' Ministeri rész' Kurirja kétségcsíti is, azt erőssíti, hogy *Venezuelában* az independenseknek mérséltetebb gondolkodású része, pontokat tetfel, mellyek alatt a' Spanyol Országlószékkel meg akar egygyezni. A' pontok ezek: — 1). A' történet dolgoknak közönséges elfelejtése. Azok, kik a' revolúzióban részesültek, se' személyekre se' javaikra nézve semmi bántódással ne illettessenek. 2). Az *Inquisitzió*nak és *Tortúrának* örökreváló eltöröltetése. 3). Használóképpen minden kizszorító privilegiumoknak örökös eltöröltetése; minthogy a' törvények előtt minden embernek egyenlők, tehát minnyájoknak, érdemek vagy bünös voltok szerént, egyenlőképpen meg is kell jutalmaztatniok vagy büntettetniök. 4). Az Országlószék' minden *monopoliumának* 's az Ország' belső részein való minden vámoknak eltöröltetése. 5). A' nyomtatásnak, minden nemzetekkel való kereskedésnek, 's mindenféle mezőmunkálkodásnak 's műmesterségi szorgalmatoskodásnak szabadsága. 6). Képviselői Kamaráknak felállittatása. 7). A' Kamarák' minden végzéseinek megerősítése a' Királyt illesse. 8). Religiói tizedelem. De tsakugyan a' *Catholica* Religió legyen az uralkodó. 9). A' Papi Tizednek (dézmánál) örökös eltöröltet-

se. Hogy azon veszekedésck, mellyeket a' Papi adózásoknak felszedése a' Lelkipásztorok és az ő Nyájaik között tsaknem világ szerre okoz, így szintén hogy azon megorvosolhatatlan visszaélések is, mellyek ezzel összeköttetve vannak, elháríthatassanak, az istenisztelethez 's s' Religió' szolgainak tartatásokra kívántató költségek oly adományokból tétetődjenek-meg, mellyek a' Státus' számára szedettetnek össze. 10). Minden hivatalokra a' Király nevezzen 's ossza-ki a' tisztségeket az Amérikiak és Spanyolok között minden külömbség nélkül. 11). Az Amériki hadi erő tsupán tsak Amériki hazafijakból álljon a' törvényhozó Kamarák által meghatározatandó rendszabások szerént, mellyeket a' Király erősítsen-meg. 12). Az ítélőszékeknek minden munkálkodásaik a' közönség előtt 's Esküdtt Birák által folytattassék. 13). A' Birák holtig megtartsák hivataljokat; őket ugyan a' Király nevezze-ki, de ők még se' legyenek a' Királytól semmi függéssel. 14). A' külső Hatalmasságok Consulokat tarthassanak Amérikában. 15). Akár melly nemzetből való idegeneknek szabad legyen Amérikába letelepedni. 16). A' Király' Fejedelmi méltósága Amérikában esmertessék-meg, 's a' neki való hűség' hite a' felhozatott czikkelyekkel megegyezőleg tétetessék-le. 17). Ha a' feljebb való czikkelyek közül a' Spanyol Országlószék valamelyiket megsérti, ezen megsértés Amérikát azonnal minden további feltétel nélkül függetlenné tegye, 's ezen esetben az öszszeszevetkezett idegen Hatalmasságok Amérikától Követeiket fogadjanak-el, 's ők is Követeiket küldjenek hozzá. 18). Az öszszeszevetkezett Hatalmasságok valójanak kezesését Amérikanak azért, hogy a' feljebb való czikkelyek telyesen és tökéletesen betöltetnek."

Újabban ilyen tudósítást vettek a' Londoni újságlevelck *Venezuelából*:—"

„Itt a' régen várt változások az Országlás' dolgában valósággal megtörténtek. A' fő Direktor Bolívar már letette a' katonáskodást, hogy minden figyelmét a' polgári kormányozásra fordíthassa. Generális Pacz az ármáda' fő vezérévé tétetett, 's az egész katonai kormányozás minden hadi foglalatossággal egyetemben reá bízattatott. Minden Rendek nagy bizodalommal viseltetnek hozzá, 's a' Spanyolokon való győzedelmeskedésben nem is tette egygyik vezér is magát nállánál érdemesebbé. Második vezérré Generális Marino nevezetett. Gen. Pacz azon Európai önkéntvállalkozottakkal (Anglusokkal) kik nem régen az Insurgensekhez érkeztek, most *St. Fernandónál* tanyázik. Ezen Európaiak nagyon bíznak hozzá. Most egész iparkodásokat rekrutázásra fordították az insurgensek. Nem régen oly sok fegyvert kaptak Európából, hogy a' jövő táborozásra oly számos és jó készületű seregekkel állhatnak-ki, a' mennyivel a' Miranda' fő vezérségétől fogva ki nem állottak. De sok dolgot meg nem írhatok levelemben (így szoll a' tudósító) a' mik a' közönséget interessálnak; a' Spanyol Ágensek nagyon vigyáznak, és semmi költségnek nem kedveznek, hogy levelezéseinket elfogdoshassák. A' mit általjában megírhatok, annyiban áll, hogy az insurgensek' plánumai fontos resultátumokat ígérnek. Bolívar nagy mérséklettséggel feláldozta a' katona dicsősséget a' köz jóért, 's minthogy Pacz olyan ember, kit mindenek úgy néznek, mint *Venezuela'* szabadságának legerősebb támoszát, nagy reménség van, hogy a' szerentse, melly őtet eddig szárnyain hordozta, a' nem soká elkezdődő táborozásban sem fogja elhagyni."

A' La-Platai egygyesült tartományokhoz oly proklamációt intézett az Országlószék, melly által a' 15 és 20

esztendők közt lévő idejű férfiak meghívatottak, hogy magokat a' katonaság közé irassák-be; csak az idegenek vétettek-li. Minden Spanyolországi születésű papi személyek parantsolatot kaptak, hogy a' *La-Platai* tartományokból távozzanak-el, 's két hónapok alatt evezzenek-el Európa felé. Az Országlószék egész iparkodását fegyveres seregek' gyűjtésére fordította, rész szerént azért, hogy az Országot az Európából várattatható expedíció oltalom nélkül ne találja, rész szerént pedig, hogy Generális *St. Martinnak* elegendő tsatázó ereje lehessen, hogy a' Peru ellen elkezdett hadi munkát elég hathatósággal folytathassa. Beszéllik, hogy Limában revolúziós mozgások jelengetnék magokat, 's hogy az Independensek *Chiliben* ismét egy tsapást ejtettek a' Király' seregein. Az ő *St. Jago* nevű Generálisok 1500 emberekkel segítségére akart menni a' *Talcahuanába* beszorítva lévő Generális *O soriónak* (aki hát esz szerént még nintsen elfoglalva), 's utjában véletlenül meglepték az insurgensek. De ezen történeteknek közelébbről való környülállásai még nem tudatnak. Chilinek azon kikötőhelyeiben, mellyeket az Independensek birnak, szabad kereskedést folytatnak az Anglusok. — A' *La-Platai* újságlevelek néhány hazafi buzgóságát emlegetik a' *Chilibéli* lakosoknak, neveztesen a' fő városbélieknek, melynek *Santiago* a' neve: — „Midőn a' Királyi seregek *O sorio* alatt újabb elnyomással fenyegették az országot 's a' Státus' kasájában semmi pénz nem volt, a' papság, a' fő tisztségek, 's a' Santiagói gazdagabb lakosok öszszegyülekeztek, 's minden ezüst készületeiket, edényeiket, 's gyémántjaikat oda ajánlották a' Státus' szükségére. Az Országlószék elfogadta ugyan ezen adományokat, de oly feltétel alatt, hogy csak mint zálognak úgy fogja hasznokat venni, pénzt veszen költsön

reájok, 's idővel, minekutánna az ezekre felvett adósság lefizetődött, mind visza adattatnak tulajdonosaiknak. Hogy pedig a' hazafiai jó tétel' emlékezete örökre megmaradjon, illy irást mettetett-fel az Országlószék a' *Santiagói* kapuk előtt álló pyramisokra: — „Mártzius' 5-dikén 1818-ban önként odaadták a' Státus' segítségére a' *Santiagói* lakosok a' magok ezüst edényeiket 's gyémántjaikat, esküvéssel erőssítvén, hogy ők semmi efféle drágaságoknak hasznát venni nem akarják valameddig a' hazát veszedelemben lenni tudják. Földnek lakosai! idegenek! kik valaha Chilit meglátogátjátok, ítéljétek-meg, hogy lehetséges-é egy ily népnek szolgai állapotra való visszavittethetése!“ — A' néppel a' vezérek is vetélkednek a' hazafiai indulatnak kimutatásában. *St. Martinnak* 20,000 piastereket akart ajándékozni a' *Maipói* verkedés után a' *Santiagói* Magistrátus, de ő ezen ajándékot el nem vevén, így szollott: Ő elégséges megjutalmaztatásnak tartja, hogy tartozó köteletségének megfelelhett. — Ugyan ezen esztendőben Május' 18-dikán történt, hogy az Ország' fő Direktora *Bernardo O-Higgins*, *Belcarce* nevű Generálisnak 5000 piasterekből álló esztendőnként való penziót akart rendelni: de ő is engedelmet kérvén kinyilatkoztatta, hogy semmi efféle személyes megjutalmaztatást el nem fogad. Míg ez a' tűz meg-lesz az Amériakai népekben, addig bajosan lehet remélni, hogy önként alája adják magokat az anyaországnak.

Morva Ország.

A' *Brünni* újságlevelekben ezeket olvassuk: —

„A' folyó Oktober' 3-dikán az a' beises szerentséje vala városunknak, hogy *Ferdinandus* Koronaörökös ő Cs. Fő Hercegségét déli 12 órátajban, Fő Udvari Mestere Gróf *Bellegarde* Feldmarschal úr által kísértetve, az úgynevezett Franz-

bergen felállítatandó *Obeliskus'* fundamentom köve' megvevettetésének innepére, megérkezni szemlélte. Gróf *Mitrovszky'* a' tartomány' Kormányozója 's Gróf *Klenau'* Kommandirozó urak 2-dikban elejébe mentek vala ő Fő Hertzezségének *Nicolsburgba,* a' hol ő Cs. Fő Hertzezsége Hertzeg Dietrichsteinnál 's ennek Kastélyában ebédelni 's a' következő éjtzaka ott meg is hálni méltóztatott. — Ágyuk' dörgése, 's az utzákra és piatzokra kiállott reguláris és polgári seregeknek parádézó sorai között, a' Cs. K. Generálisoktól körülvéetve, jött-be ő Cs. Fő Hertzezsége a' városba a' számára készen tartatott szállásra, melly elejébe egy Grenádéros Kompánia vala állittatva. Hintojából való kiszállásakor a' Kormányozó 's fő Hivatalok' Elölülői által tiszteltetett, 's a' Kormányozói ház előtt lévő síkságra kiállittatott Batalionok hármas salvelövessel köszöntötték ő Cs. Fő Hertzezségét, ki is szállására megérkezvén azonnal megengedni méltóztatott, hogy a' Rendek, a' Cs. K. katoná és polgári tiszti karok, 's a' város' magistratusa, a' magok fejeik által ő Cs. Fő Hertzezségének bemutatassanak; melly után ebédhez ülván, a' tartomány' Kormányozóját és Kommandánsát asztalához méltóztatta. Délután engedelmet nyert a' polgári fegyveres sereg, hogy a' Dicastérium' háza elejébe katonai pompával kiállhasson, melly közben az a' szerentséje is vala, hogy ő Cs. Fő Hertzezsége a' sereg' zászlója rudjára, melly már a' Károly és József Palatinus ő Fő Hertzezségeknék 's az Utolsó' ditsősséges emlékezetű Hitvesének *Alexandra Paulovának* Orosz Nagy Hertzezségasszonyának betses nevekkél diszeskedik, maga is né-

hány szegeket méltóztatott tulajdon kezeivel felverni. —

„Azután külömbkülömb tiszti karoknak Cancellariájokat szemlélte - meg a' Kormányozói házban, a' honnét az Ursulinák' klastromába menvén, itt a' tanuló leánykák közzül hat által verseknek mély alázatossággal való deklamálásával fogadtatott, 's azután próba-írásaikat 's a' dolgozásban gyakorlódo-gyermekék' munkáikat nézegette-meg ő Cs. Fő Hertzezsége. Innét a' Lindenau Ragementjének katoná gyermeknevelő házába ment által, hol a' Kommandirozó Generális a' Katonai-rendszabások 's a' fektirozás (kardozás') tudományaikból tartatott gyakorlást a' nevendékekkel, mellyel való nagy meglegedését kegyesen kinyilatkoztatni méltóztatott ő Cs. Fő Hertzezsége, 's mind ezek után a' tartomány' büntető 's dolgozató házat, 's a' Cs. K. tobák és stempel jövedelmek' épületeit szemlélte-meg. —

„Este a' város theátrómát méltóztatott jelenlétével megtisztelni, ahol a' muzsika' nemességből álló barátjainak társasága a' Morvai Invalidus katonaság' javára játékot adván az abból bejött summat ő Cs. Fő Hertzezsége is gazdag adomány által nevelte a' mondott nemes czélra. A' theátrumon lett megjelenésekor dobok' 's trombiták' harsogásával 's közönséges örvendező kiáltásokkal köszöntetett-ő Cs. Fő Hertzezsége, a' melly örvendezés a' játék alatt is több ízben megújittatott. A' játékot egészszen végig várván, a' szépen megvilágosittatott város' utzáin örvendezve hialtozó sokaság közt ment vissza szállására ő Cs. Fő Hertzezsége.“

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

October' 13-dikán 235 $\frac{1}{4}$ — 14-dikén 235 $\frac{1}{2}$ — 15-dikén 236 — forint ..

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

B é t s.

A' nagy Hatalmasságoknak foglalatoskodásairól ezeket írják Aachenből: —

Császár és Király ő Felségét Oktober' 4-dikén, mint a' maga ditsőséges neve' napján, meggátolta egy kis meghülés abban, hogy a' Pruszsus Királynál (nem az Orosz Császárnál tehát, mint közlékh iródott vala) ezen napnak meginnepeltetésül adatott ebéden megjelenessen. A' levegőnek nagy hévségről hirtelen való hivesre, sőt tsaknem kemény hidegre lett átalváltozása okozta vala ő Cs. Kir. Felségének rosszszül-létét, de más nap' már ismét egészen helyre állott az ő Felsége egészsége.

Ezen napon (Ferenz' napján) reggel a' más két Monárkhák, 's a' Ministerek ő Austriai Császári Felségénél megjelenvén, neve' napján szerentsét kívántak ő Felségének. Mind ketten, valamint az Orosz Császár úgy a' Pruszsus Király is, Austriai Regementeknek formáruhájokban jelentek-meg.

A' rossz idő 's az ő Cs. K. Felsége' egészségének változása, de a' melly már, mint említők ismét helyreállott, azt is okozták, hogy a' nagy parádé, melynek ezen napon tartatni kellett volna, elmaradt, 's hogy ő Felsége, azon bálban, melyet Aachen városa az új redoutszálaban ezen napon adott, meg nem jelenhetett. Az Orosz Császár és Pruszsus Király megtisztelték jelenléteikkel ezen bált. —

Császár és Király ő Felsége reggeli óráját közönségesen ezen nevezetességekkel gazdag vidékek ritkaságainak megnézegetésével szokta tölteni. Egyéb idejét vagy kabinetjében való foglalatoskodással, vagy pedig Felséges Barátjaival 's Szövetségesceivel tölti ő Felsége. — Oktober' 1-ső napján *Barscheidban* a'

Stephany ferdő-házát méltóztatott megnézni, melynek tulajdonosával kegyesen beszélgetvén 's a' nálla uralkodó jó rendel való megelégedését jelentvén, azután kertjében is sétált, 's az úgy nevezett promenádon egy pohár borvizet is ivott. —

Oktober' 2-dikán, Fő Camerarius Gróf Wirbna ő Exc.jától kísértetvén az Aachentől egy óra távolságra lévő úgynevezett Paulinusok-erdőtskéjének megnézésére ment ő Austriai Cs. Felsége, a' hol hintójából kiszállván, ezen szép vidéken sétálgatott, 's a' Kuctgen Wilhelm 's sija' posztó fábrikájokat is megtisztelte jelenlétével. Az ebben készülő posztó, kazimir, 's aszszonyruhának való egyéb finum matériákat vizsgálódó szemügyre vette, 's az itt készülő portékák' kereskedési állapotjáról figyelemmel tudakozódott. Valami fél órát töltött ő Felsége ezen fabrikának szemlégetésével, 's végre a' munkásokat kegyesen megajándékozván, vissza tért a' városba.

* * *

Frankfurtban a' Német Szövetségi Gyűlés' előtűlője, Cs. K. Követ és Minister Gróf Buol-Schauenstein úr fényes ebéddel inneplette az ő Cs. K. Felsége neve' napját; 40 és néhány személyekre volt nálla felterítve; fényesítette az úri gyülekezetet a' *Holstein-Oldenburgi* Országló Hertzegnek jelenléte is, ki is az ő Cs. Felsége egészségiért iván az alatt a' muzsikáló kar a' nép' kedves énekét jádzotta: *Gott erhalte Franz den Kaiser!* melyet a' fenn tisztelt Követ úr ő Exc.ja a' Hertzeg' egészségéért való ivással visszazonozott. Jelen voltak ezen vendégségen minden itt lévő Követ urak, a' város' öregebb Polgármestere, Kommandánsa, 's a' Szövetség' Katonai Biztossága, minelutánna mind ezek a' ma-

gok szerentséltető udvarlássokat megtették volna.

Magyar Ország.

Léváról Sz. Mihály Havának 8-dikán 1818. Vig örömmel látjuk városunkban a' tanuló ifjuságnak nagy előmenetelét, melly a' Kegyes oskolabeli Tanítók által mind a' Keresztény erköltsőkben, mind pedig Hazai Magyar nyelvünkben 3 esztendőktől fogva nagy gyakorlással eszközöltetik. — Különös példáját adá újonnan a' most múlt Szeptember havának második felében, midőn a' közönséges próba tételre nüntegy egymás után kiállta a' jelenlévőknek nagy öröme. A' Tudományok három részre valónak felsziva, a' mellyekből három különös napokon tartatának oskolánként a' próbatételek, úgy hogy minden oskola egész két napot töltene a' szoros vizgáltatásban. — Az első próbatétel előtt minden oskola az ezen czélra felállított Játék szinen Magyar nyelven egy erköltsi vig játékot adá elő olly készséggel, hogy egész megelégedést, helybe hagyást, és nagy örömet gerjesztenc a' jelenlévő Uraságokban, és Asszonyosságokban, kik a' nevendék tanuló ifjuságnak buzdítására, és felserkentetésére, jelenléteikkel számosan megtisztelni méltóztattak ezen ártatlan játékokat. — Legnagyobb 's vígabb érzést gerjesztett mindeneknek szívében az, hogy még azon ifjak is, a' kik a' felsőbb Vármegyéből minden Magyar nyelv értése nélkül jöttek városunkba, abban olly nagy előmeneteleket mutattak, mintha az anyok tejével szopták volna. — A' próbatételeket egy kevésse felbeszakasztá a' Kegyes oskolák Szerzőjének Ditsősséges Kalazantius Sz. Józsefnek Innepe, melly is nagy pompával, buzgósággal, és különös ájtatossággal tartatott Kis-Asszony havának 30-dikán. Reggeli 9 órakor nágyon Tisztelendő Gódig János Besenyői

Plebános Ur a' józan nevelésről, és annak mostani főbb hibájiról egy szívreható Magyar beszédet tartott nagy ékeszöllással. Eanek vége lévén a' helybeli Plebánus Ur, és Tek. Ns. Bars Vármegyének érdemes Tábla Birája nagyon Tisztelendő Szekfű Ferencz Ur egész Adstantiával mondotta - el az énekes Szent Misét, a' melly alatt a' Tanuló Ifjuság a' temérdek sok öszve sereglett hivelmek szavával öszsze kaptsolva Magyar énekekkel ditsőitette az Egek Urát. — Ez nap számos Uraságok vendégeltettek meg a' Collegiumban. A' délutáni Isteni szölgálatot követte a' Tisztelendő P. Gódin József hatodik oskolabeli Professortól ezen alkalmatosságra e' czim alatt: „Az Átyai Szeretet' gyümöltse“ készítettett, és a' Tanítvánnyi által elő adatott erköltsi játékok, 's az Inncpet mindeneknek tellyes megelégedésével zárta - be. — A' Jádzzó ifjak Játékokat tisztán le - írva és tsinosan bekötve, 's külömbféle friss virágokból kötött koszorúval mint egy háládatosságnak jeléül a' helybeli Gymnasium Direktorának által adták, és ajánlották.

Vége lévén a' Próbatelekeknek, o' m. f. Oktober' havának 3 - dikán reggeli 8. órakor az Egek Urának a' Sz. Misse végén tett háladás után számos Uraságoknak jelenlétében olvastatott - el az Ifjuság Rendbeszedése. (Classificatiója) melly alkalmatossággal minden Oskolában az Első Eminensek egy egy Könyvel megajandékoztattak a' helybeli Gymnasium Direktorától Tdó P. Ugróczy Ferencztől, a' kitől is végső erköltsi oktatást kapván az Ifjuság, a' szülcik gondviselése alá a' nyugvó napokra elbolsátatott.

Az idén itt Oskolába járó Gymnasiumbéli ifjuságnak száma 226 - ra ment, kik között 11 Reformatus, 6 Bvangelicus — 102 Nemes — 35 Libertinus, 65 Pelgári — 26 nemtelen szülcéktől való, és pedig 17 Vármegyéből, azon kívül egy Horváth, egy Velentzei, és egy

Bétsi születésű volt; kik közzül rész szerént Királyi, részszerént magános Fundatiokból való Stipendiumot kapott tizenkettő.

A' Gynnasiumbéli Ifjusággal mint egy vetelkedni láttzanak a' Nemzeti Oskolabéli nevendékeink, kik is e' m. f. Oktober' hónapnak 4-dikén és 5-dikén a' jelenlévőknek nagy meglegedésével tartották próbatételjeiket. Ezeknek Magyar nyelven most először kinyomtattott Classificatiójokat 6-dikán az Énekes Sz. Mise után olvasta-el a' feljebb említett Plébánus Úr, mint a' Nemzeti Oskolának helybéli Direktora számos vendégek jelenlétében, ki a' jobban tanulókat, arany, 's ezüst pénzekkel, és imádságos könyvekkel ajándékozta-meg. A' Tanulók száma 72-re ment. — Éljenek, a' kik az Ifjuság józan nevelésében ily buzgón fáradoznak.

Budán Szent Ferencz napján Felsőges Urunk neve napjának emlékezetére a' vár rétjén nagy Katona parádé és Mise tartatott, mellyen Ferdinand ő Királyi Fő Hertzegsége, a' Generálisság, és az egész Budai és Pesti Katonaság jelen volt, 's az ágyú lövések hirdették azonszíves óhajtásokat, mellyek sok száz templomokban, sok ezer alattvalók sziveikben Felsőges Urunkra áldásokkal halmozattak.

Carolina nevű első Gőzhajó, melynek Sept. 16-dikán történt elmenetelét jelentettük, minekutánna a' próba útját megtette, 's maga után 542 1/2 mázsával terhelt nagyobb hajót Komáromig felvontatott, onnan ez előtt harmad nappal Pestre szerentsésen vissza érkezett.

Alig végezte ez nagy reménységgel biztató útját, midőn szerentsés vetelkedéssel, Oct. 6-dikán útnak eredett a' második, Duna nevű, gőzhajó, mellynek késérésére Tek. Friebeisz József Ns.

Pest Vármegyének Fő Notáriusa rendeltett Királyi Commissariusul, és T. Tudós Tomtsányi Ádám, az Universitásnál a' Physikának és Mechanikának Professora, és T. Öri Dániel az Építő, 's Hájzó Tisztségnél a' K. Helytartó Tanács mellett lévő Tiszt. E' két utóbbi Urak az első Gőzhajót is kísérték.

Pesten a' T. N. Vármegye Oktob. 5-dikén Gyűlést tartván, egyéb tárgyak közt a' hus árra felett is tanátskozott 's a' marhahus' fontját a' két fő városokban 14, a' herbéts husét 13, a' májét, lépét, tüdőét, 's ökör lábét 7, a' fagygyuét 28, gyertyáét 52, szappányét 51 krajtzárra határozta.

Frantzia Ország. (folytatás)

Marschal Macdonaldról azt beszélük, hogy a' Moreau özvegyét feleségül akarja venni.

A' Vaucluse departamentében bizonyos vidékeken név szerént Monteaux körül valami Chaillard nevű ember oly féhelmessé tette vala nem régen magát, hogy közönségesen minden titkolódás nélkül bűnhődött, a' nélkül, hogy valaki tsak a' kezit rá tenni, vagy pedig beárulni mérészlöné, attól félvén, hogy megöli. Nem régen 15 személyeket nevezett-meg, azt mondván, hogy rendre mindeniknek elveszi a' fejét, de mar ekkor rajta vesztette a' fenyegetődzést, mivel közönséges vadászatot rendelték a' vidéken ellene a' lovas strázsák, 's egy régi toronynak omlásai között megtalálván, öt oráig tartott puskázás után, 's minekutánna elébb egy katonát megölt 's egy mást halálra sebesített volna, végre ötöt is agyon lötték. Oly valamerőn védelmezte magát az ember, hogy sokáig nem közelíthetett hozzá a' katonaság. A' várában 5 puskát, 3 pár pistolyt, 's valami kevés eleséget találtak.